

**POLA PENYELIAAN PRAKTIKUM GURU BIMBINGAN
DAN KAUNSELING SEKOLAH RENDAH**

MOHD ZARAWI BIN MAT NOR

UNIVERSITI MALAYA

2012

**POLA PENYELIAAN PRAKTIKUM GURU BIMBINGAN
DAN KAUNSELING SEKOLAH RENDAH**

MOHD ZARAWI BIN MAT NOR

Tesis Yang Dikemukakan Kepada Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya
bagi Memenuhi Keperluan Untuk Ijazah
Doktor Falsafah

2012

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Nama: MOHD ZARAWI BIN MAT NOR

(No.K.P): 650118-03-5271

No. Pendaftaran/Matrik: PHB080003

Nama Ijazah: DOKTOR FALSAFAH

Tajuk Tesis : POLA PENYELIAAN PRAKTIKUM GURU BIMBINGAN
DAN KAUNSELING SEKOLAH RENDAH

Bidang Penyelidikan: PENYELIAAN KAUNSELING

Saya dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengaku bahawa:

- (1) Saya adalah satu-satunya pengarang/penulis Hasil Kerja ini;
- (2) Hasil Kerja ini adalah asli;
- (3) Apa-apa penggunaan mana-mana Hasil Kerja yang mengandungi hakcipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya dan satu pengiktirafan tajuk hasil kerja tersebut dan pengarang/penulisnya telah dilakukan di dalam Hasil Kerja ini;
- (4) Saya tidak mempunyai apa-apa pengetahuan sebenar atau patut semunasabahnya tahu bahawa penghasilan Hasil Kerja ini melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain;
- (5) Saya dengan ini menyerahkan kesemua dan tiap-tiap hak yang terkandung di dalam hakcipta Hasil Kerja ini kepada Universiti Malaya ("UM") yang seterusnya mula dari sekarang adalah tuan punya hakcipta di dalam Hasil Kerja ini dan apa-apa pengeluaran semula atau penggunaan dalam apa jua bentuk atau dengan apa juga cara sekalipun adalah dilarang tanpa terlebih dahulu mendapat kebenaran bertulis dari UM;
- (6) Saya sedar sepenuhnya sekiranya dalam masa penghasilan Hasil Kerja ini saya telah melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain sama ada dengan niat atau sebaliknya, saya boleh dikenakan tindakan undang-undang atau apa-apa tindakan lain sebagaimana yang diputuskan oleh UM.

Tandatangan Calon

Tarikh:

Diperbuat dan sesungguhnya diakui di hadapan,

Tandatangan Saksi

Tarikh:

Nama :

Jawatan :

SINOPSIS

Praktikum merupakan salah satu komponen penting dalam kurikulum latihan Guru Bimbingan dan Kaunseling Sekolah Rendah (GBKSR). Bentuk penyeliaan praktikum yang diterima oleh GBKSR menentukan pengetahuan dan kemahiran sebenar GBKSR. Tujuan kajian ini adalah untuk meneroka proses dan bentuk-bentuk amalan pensyarah-penyelia semasa menyelia praktikum GBKSR. Secara khususnya ia memberi maklumat tentang bagaimana pelaksanaan proses penyeliaan dan apakah bentuk-bentuk amalan yang dipraktikkan oleh pensyarah-penyelia semasa menyelia praktikum GBKSR. Kajian ini dijalankan dalam kalangan tujuh orang pensyarah-penyelia praktikum GBKSR di Institut Pendidikan Guru (IPG) sebagai sumber data primer dan 21 orang guru pelatih sebagai sumber data sekunder. Pendekatan kajian adalah kualitatif jenis kajian kes. Data dipungut menggunakan tiga kaedah iaitu pemerhatian, temu bual dan dokumen berkaitan. Teoritikal kajian berasaskan Model Penyeliaan Pendekatan Bersistem oleh Holloway (1995). Data dianalisis secara manual menggunakan prosedur program Nvivo. Kesahan data diperoleh melalui semakan partisipan dan pakar. Manakala kebolehpercayaan data diperoleh melalui proses triangulasi. Penyelidik juga menggunakan prosedur jejak audit, penerangan yang terperinci, semakan rakan sekerja dan indeks analisis Cohen Kappa untuk meningkatkan kebolehpercayaan data. Dapatan kajian dikategorikan kepada empat konstruk iaitu fasa-fasa penyeliaan, fokus penyeliaan, kaedah-kaedah penyeliaan dan bentuk amalan penyeliaan. Dapatan kajian menunjukkan pensyarah-penyelia membahagikan proses penyeliaan kepada tiga fasa iaitu sebelum, semasa dan selepas penyeliaan. Didapati juga pensyarah-penyelia memberi fokus kepada empat aspek dalam penyeliaan iaitu klinikal, pentadbiran, program dan kemahiran bimbingan di dalam kelas. Untuk menjayakan proses penyeliaan praktikum GBKSR, empat kaedah telah digunakan iaitu secara langsung, bertulis, rakaman dan kaedah gabungan antara secara langsung dengan rakaman. Seterusnya dapatan juga menunjukkan pensyarah-penyelia mempraktikkan enam bentuk amalan tersendiri yang relevan dengan aspek penyeliaan dan keperluan guru pelatih semasa melaksanakan penyeliaan praktikum GBKSR. Amalan yang dipraktikkan semasa menyelia praktikum ialah amalan mendidik, amalan sebagai kaunselor, pemodelan, amalan menilai, amalan memberi contoh dan mengarah. Semua dapatan kajian dikategorikan dalam satu tema, tiga subtema, 18 kategori, 20 subkategori, 11 elemen dan dua subelemen. Dapatan kajian menunjukkan penambahan dari segi fungsi dan peranan penyeliaan praktikum berbanding dengan fungsi dan peranan penyeliaan dalam Model Penyeliaan Pendekatan Bersistem yang menjadi kerangka teoritikal kajian. Dapatan keseluruhan kajian dirumuskan dalam bentuk matriks dan dikenali sebagai matriks penyeliaan praktikum GBKSR. Antara implikasi yang timbul daripada kajian ini ialah pada dasar pengambilan guru pelatih, latihan dan kursus dan implikasi pada penyelia dan pendidik kaunselor. Cadangan kajian lanjutan juga diutarakan bagi memantapkan kajian dalam aspek penyeliaan praktikum kaunseling.

THE PATTERNS OF PRACTICUM SUPERVISION OF PRIMARY SCHOOL GUIDANCE AND COUNSELING TEACHERS

SYNOPSIS

Practicum is one of the important components in the training curriculum of the primary school Guidance and Counselling Teachers (PSGCT). The patterns of practicum supervision carried out on these teachers determines the true knowledge and skills of the primary school Guidance and Counselling teachers. The aim of this study is to explore the processes and practices of the supervisors in implementing the practicum supervision. Specifically, it provides information on how the process of practicum supervision is implemented. The study is carried out on seven Institute of the Teacher Education (ITE) lecturers of supervisors of PSGCTs as the source of primary data and twenty-one teacher trainees as the source of secondary data. The approach used in the research is the qualitative case study. Three methods of data collection are used, namely, observations, interviews and the related documents of the theoretical research based on the Systematic Supervision Approach Model by Holloway (1995). The data are analyzed manually using the Nvivo programme. Its validity is obtained after the participants and experts have scrutinized the data. Simultaneously, the data reliability is obtained from triangulation process. The researcher also made use of audit trail, rich thick description, peer review and the Cohen Kappa analysis index. The findings of the study are categorized into four constructs which are the phases of supervision, the focus of supervision, the methods of supervision and finally its form of practice. The findings also reveal that the supervisors divide the process of supervision into three phases: the pre, the current and the post. It is also found that they focus on four supervision aspects, namely clinical, administration, program and skills in the classroom. To ensure the success of the PSGCTs supervision, four methods were used. These were the direct method, written, recording and the blend of the direct and recording methods. Subsequently, the findings also show that supervisors practise six types of personal routines which are relevant to supervision aspects and the needs of the PSGCT practicum teacher trainees. The practices or routines of supervisors when they conduct supervision are educating, counselling, role-modelling, assessing, citing exemplars and directing. The entire findings are grouped into one theme, three subthemes, 18 categories, 20 subcategories, 11 elements and two subelements. The findings reveal that there is an increase in the function and the role of practicum supervision compared to the same aspects found in the Systematic Supervision Approach Model, which also serves as the framework of theoretical research. The findings of the entire study are summarized in matrix form known as the PSGCTs Practicum Supervision Matrix. Implications of the study surface, among which are, the policy of recruiting teacher trainees, the training and courses as well as the implication on the supervisor and the counsellor educator. The researcher also put forward a suggestion that an extension of this study should be conducted to enhance the counselling practicum supervision aspects.

PENGHARGAAN

Pertamanya saya mengucapkan syukur Alhamdulillah ke hadrat Allah SWT kerana dengan petunjuk dan hidayahNya penulisan tesis ini dapat disiapkan dalam tempoh yang sewajarnya.

Saya mengambil peluang ini untuk mengucapkan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia saya, Prof Madya Dr. Haslee Sharil Abdullah atas bimbingan, panduan dan tunjuk ajar yang amat bernilai dalam proses menyiapkan penulisan ini. Sesungguhnya beliau amat prihatin, cakna, teliti dan bertanggungjawab serta profesional dalam memberi bimbingan kepada saya. Komitmen yang diberikan sangat tinggi.

Saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Profesor Dr. Suradi Salim dan Dr. Melati Sumari yang bertindak sebagai pakar rujuk. Demikian juga ucapan penghargaan kepada barisan penyemak tesis yang terdiri daripada Prof. Madya Dr. Jas Laile Suzana Jaafar, Prof. Madya Dr. Esther Sarojini Daniel dan Dr. Fatanah Mohamed yang tidak serik membuat semakan dan pembetulan atas kesilapan yang dilakukan sepanjang menyiapkan penulisan ini. Ucapan penghargaan juga ditujukan kepada pegawai di Fakulti Pendidikan Universiti Malaya yang menyemak tesis ini.

Ucapan terima kasih juga dituju kepada pakar rujuk dalam bidang metodologi kualitatif iaitu, Profesor Madya Dr. Rohaida Mohd Saat dan Prof. Dr. Marohaini Yussof yang banyak mencurahkan ilmu dalam aspek metodologi kajian kualitatif. Sesungguhnya curahan ilmu penyelidikan kualitatif yang diberikan amat berharga dalam membantu saya menyiapkan tesis ini.

Selain itu, ucapan penghargaan dituju kepada pensyarah-penyelia opsyen bimbingan dan kaunseling yang bertugas di IPG berkenaan yang sudi menjadi patisipan dalam kajian ini. Tanpa kerjasama dan sokongan daripada mereka tesis ini tidak dapat disiapkan.

Akhirnya ucapan terima kasih kepada Hj. Hashim Deraman, Pengarah IPGKKB, Dr. Mohd. Aziz Mohd Din, Timbalan Pengarah IPGKKB, Tn. Hj. Zulkifli Awang, En.Kamaruzzaman Hj. Mohd Said, Hj Zubir Ismail, Dr. Abd. Shattar bin Che Abd. Rahman dari IPGKTA dan En. Mohd. Zaki Abd. Rahim, En. Shukri Ismail, En Rosli Abd. Ghani dan rakan-rakan di Jabatan Ilmu Pendidikan IPGKKB yang banyak membantu memberi semangat kepada saya dalam menyiapkan tesis ini.

Paling istimewa, setinggi-tinggi terima kasih diucapkan kepada insan yang banyak berkorban untuk menjayakan penulisan ini iaitu isteri yang setia, Hjh. Mazilah Mat Hassan dan anak-anak, Farah Asyiqin, Ahmad Syahmi, Faizatul Alya, Afiq Syahiran, Ammar Syarifuddin, Nur Hafizah, Ahmad Nasrullah serta ayahnda dan bonda tercinta, Mat Nor Musa dan Fatimah Yaakob, Hj. Mat Hassan Awang Hamat dan Hjh. Sapinah Jusoh. Tanpa pengorbanan dan doa kalian penulisan ini tidak akan menjadi realiti. Terima kasih kepada semua.

SENARAI KANDUNGAN

	Muka Surat
PENAKUAN KEASLIAN	ii
HALAMAN JUDUL	iii
PENGHARGAAN	iv
SINOPSIS	v
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xv
SENARAI SINGKATAN	xvi
SENARAI LAMPIRAN	xvii
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	5
1.3 Pernyataan Masalah	10
1.4 Kerangka Teoretikal Kajian	13
1.5 Tujuan Kajian	22
1.6 Objektif Kajian	22
1.7 Persoalan Kajian	22
1.8 Kepentingan Kajian	23
1.9 Definisi Operasional	24
1.9.1 Pola penyeliaan	25
1.9.2 Proses penyeliaan	25
1.9.3 Amalan penyeliaan	25
1.9.4 Pensyarah-penyelia	26
1.9.5 Penyeliaan	26
1.9.6 Praktikum	26
1.9.7 Model penyeliaan	27

	1.9.8	Guru Bimbingan dan Kaunseling Sekolah Rendah	27
	1.9.9	Lokasi sekolah	27
	1.9.10	Borang PR1/BK	27
	1.9.11	Borang PR2/BK	28
1.10		Batasan Kajian	29
1.11		Rumusan	30
BAB 2	SOROTAN KAJIAN		
2.1		Pendahuluan	31
	2.1.1	Konsep penyeliaan	32
	2.1.2	Kepentingan praktikum	33
	2.1.3	Amalan praktikum	35
	2.1.4	Tujuan penyeliaan dalam kaunseling	38
	2.1.5	Senario aktiviti penyeliaan kaunselor	39
2.2		Jenis-jenis Penyeliaan	43
	2.2.1	Penyeliaan pentadbiran	43
	2.2.2	Penyeliaan program	44
	2.2.3	Penyeliaan klinikal	46
2.3		Teori dan Model Penyeliaan Kaunseling	48
	2.3.1	Model-model penyeliaan	49
		2.3.1.1 <i>Model Perkembangan Berintegrasi</i>	49
		2.3.1.2 <i>Model Loganbill, Hardy dan Delworh</i>	52
	2.3.2	Model penyeliaan berasaskan teori kaunseling dan psikoterapi	52
		2.3.2.1 <i>Penyeliaan kaunseling berasaskan teori pemusatan perorangan</i>	53
		2.3.2.2 <i>Penyeliaan kaunseling berasaskan teori perlakuan</i>	53
		2.3.2.3 <i>Penyeliaan kaunseling berasaskan teori psikologi individu</i>	54
	2.3.3	Model-model Peranan Sosial	55
		2.3.3.1 <i>Model Diskriminasi Bernard</i>	56
		2.3.3.2 <i>Model Adaptasi Penyeliaan Dalam Latihan Kaunselor (ASICT)</i>	58
2.4		Penyeliaan Berkesan	61
2.5		Kajian Mengenai Penyeliaan Kaunseling Sekolah	62
	2.5.1	Kajian penyeliaan kaunselor sekolah dalam	

	perkhidmatan	64
2.5.2	Kajian penyeliaan kaunselor sekolah dalam latihan	68
2.6	Rumusan	74
BAB 3	METODOLOGI KAJIAN	
3.1	Pendahuluan	75
3.2	Kaedah Kajian	75
3.3	Reka Bentuk Kajian	78
3.4	Pemilihan Partisipan Dan Lokasi Kajian	85
	3.4.1 Profil partisipan primer	90
	3.4.2 Profil partisipan sekunder	96
3.5	Tatacara Pemerolehan Data	100
	3.5.1 Pemerhatian dan nota lapangan	101
	3.5.2 Temu bual	105
	3.5.3 Dokumen	109
	3.5.4 Kajian rintis	110
3.6	Prosedur Penganalisisan Data	112
	3.6.1 Analisis data pemerhatian dan nota lapangan	125
	3.6.2 Analisis data temubual	126
	3.6.3 Analisis data dokumen	128
	3.6.4 Kesahan	129
	3.6.4.1 <i>Triangulasi</i>	129
	3.6.4.2 <i>Bias penyelidik</i>	130
	3.6.4.3 <i>Pemeriksaan oleh partisipan</i>	131
	3.6.4.4 <i>Penerangan yang tebal dan terperinci</i>	131
	3.6.5 Kebolehpercayaan	
	3.6.5.1 <i>Jejak audit</i>	132
	3.6.5.2 <i>Semakan rakan sekerja</i>	133
	3.6.5.3 <i>Perkali persetujuan Cohen Kappa</i>	134
3.7	Rumusan	138
BAB 4	DAPATAN KAJIAN	
4.1	Pendahuluan	139

4.2	Dapatan Kajian	139
4.2.1	Pelaksanaan proses penyeliaan praktikum GBKSR	141
4.2.1.1	<i>Tema: Tatacara Pengurusan Dan Penstrukturan Penyeliaan Praktikum GBKSR</i>	141
	<i>Subtema I: Fasa Sebelum Penyeliaan</i>	142
	<i>Kategori penstrukturan dan kontrak penyeliaan</i>	142
	<i>Subtema II: Fasa Semasa Penyeliaan</i>	144
	<i>Kategori Orientasi Konteksual</i>	145
	<i>Kategori-Kategori Jenis Penyeliaan</i>	147
	<i>Penyeliaan Klinikal</i>	147
	<i>Penyeliaan Pentadbiran</i>	170
	<i>Penyeliaan Program</i>	179
	<i>Penyeliaan Kemahiran Bimbingan dalam Kelas</i>	183
	<i>Kategori-Kategori Kaedah Penyeliaan</i>	187
	<i>Kaedah Penyeliaan Secara langsung</i>	188
	<i>Kaedah Penyeliaan Secara bertulis</i>	196
	<i>Kaedah Penyeliaan Menggunakan Rakaman</i>	203
	<i>Kaedah Penyeliaan Secara Langsung dan Menggunakan Rakaman</i>	204
	<i>Subtema III: Fasa Selepas Penyeliaan</i>	206
	<i>Kategori Penilaian</i>	206
	<i>Kategori kontrak penutup</i>	209
4.2.2	Bentuk-Bentuk Amalan Pensyarah-Penyelia GBKSR	214
4.2.2.1	<i>Kategori Amalan Mendidik</i>	215
4.2.2.2	<i>Kategori Amalan Sebagai Kaunselor</i>	242
4.2.2.3	<i>Kategori Amalan Menilai</i>	245
4.2.2.4	<i>Kategori Amalan Berunding</i>	247
4.2.2.5	<i>Kategori Amalan Sebagai Model</i>	249
4.2.2.6	<i>Kategori Amalan Mengarah</i>	251
4.2.3	Matriks Penyeliaan Praktikum GBKSR	252
4.3	Rumusan	255
BAB 5	PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN	
5.1	Pendahuluan	257
5.2	Ringkasan Kajian	257

5.3	Perbincangan Dapatan Kajian	259
5.3.1	Ciri-ciri proses penyeliaan praktikum GBKSR	261
5.3.2	Fokus penyeliaan praktikum GBKSR	264
	5.3.2.1 <i>Penyeliaan klinikal</i>	265
	5.3.2.2 <i>Penyeliaan pentadbiran</i>	266
	5.3.2.3 <i>Penyeliaan program</i>	267
	5.3.2.4 <i>Penyeliaan kemahiran bimbingan di dalam kelas</i>	268
5.3.3	Kaedah yang digunakan di dalam penyeliaan praktikum GBKSR	269
5.3.4	Bentuk-bentuk amalan pensyarah-penyelia praktikum GBKSR	276
5.3.5	Matriks penyeliaan praktikum GBKSR	283
5.4	Kesimpulan Dapatan Kajian	287
5.5	Implikasi Dapatan Kajian	287
	5.5.1 Implikasi kepada latihan dan kursus	288
	5.5.2 Implikasi kepada penyelia dan pendidik kaunselor	290
5.6	Cadangan Kajian Lanjutan	290
5.7	Rumusan	292
	RUJUKAN	295

SENARAI JADUAL

No Jadual		Muka Surat
1.1	Fasa-Fasa Dalam Hubungan Penyeliaan	16
2.1	Model Penyeliaan Kaunseling Teori Psikologi Individu	55
3.1	Reka Bentuk Kajian	82
3.2	Ciri-Ciri Ujian Dan Taktik Kajian Kes	85
3.3	Profil Partisipan Primer	91
3.4	Perbandingan Jumlah Penyeliaan Praktikum Dengan Pencapaian Pelatih Dari Tahun 2007 Hingga 2009	95
3.5	Profil Kumpulan Guru Pelatih Bagi Setiap Penyelia	96
3.6	Tarikh Pemerhatian Dan Temubual Serta Pengesahan Transkripsi Dan Nota Lapangan	106
3.7	Indeks Kod Data Temubual	116
3.8	Indeks Kod Data Pemerhatian	120
3.9	Indeks Kod Data Dokumen Rasmi	122
3.10	Indeks Kod Data Dokumen Tidak Rasmi	123
3.11	Proses Pengumpulan, Penganalisan dan Pelaporan Pemerhatian	125
3.12	Contoh Pengesahan Unit Definisi Temu Bual Bagi Penyeliaan Proses Kaunseling	136
3.13	Contoh Proses Pengiraan Berdasarkan Formula Cohen Kappa	137
4.1	Kekerapan Kategori Jenis Penyeliaan	147
4.2	Kekerapan Subkategori Dalam Penyeliaan Klinikal	148
4.3	Kekerapan Elemen Dalam Subkategori Proses Kaunseling	149
4.4	Kekerapan Elemen Dalam Subkategori Kemahiran Kaunseling	158

4.5	Kekerapan Subelemen Dalam Kemahiran Membuat Refleksi	159
4.6	Kekerapan Subkategori Dalam Kategori Penyeliaan Pentadbiran	171
4.7	Kekerapan Subkategori Dalam Kategori Penyeliaan Program	179
4.8	Kekerapan Elemen Di Bawah Subkategori Kemahiran Generik	184
4.9	Kekerapan Kategori Kaedah Penyeliaan	187
4.10	Kekerapan Kategori Kaedah Penyeliaan Secara Langsung Dalam Penyeliaan Klinikal	188
4.11	Kekerapan Kategori Kaedah Penyeliaan Secara Langsung Dalam Penyeliaan Program	191
4.12	Kekerapan Kategori Kaedah Penyeliaan Secara Langsung Dalam Penyeliaan Kemahiran Bimbingan Di Dalam Kelas	194
4.13	Kekerapan Subkategori Dalam Kategori Kaedah Penyeliaan Bertulis	197
4.14	Kekerapan Kategori Kaedah Folio Dalam Penyeliaan Pentadbiran	200
4.15	Kekerapan Subkategori Dalam Amalan Mendidik	215
4.16	Kekerapan Subkategori Peneguhan Mengikut Jenis Penyeliaan	217
4.17	Kekerapan Amalan Memberi Peneguhan Dalam Penyeliaan Klinikal	217
4.18	Kekerapan Subkategori Memberi Peneguhan Dalam Elemen Proses Kaunseling	218
4.19	Kekerapan Subkategori Peneguhan Dalam Elemen Kemahiran Kaunseling	224
4.20	Kekerapan Subkategori Peneguhan Dalam Penyeliaan Pentadbiran	227
4.21	Subkategori Amalan Sebagai Kaunselor	242
4.22	Matrik Penyeliaan Praktikum GBKSR	254

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
1.1	Model SAS	14
1.2	Kerangka Teoritikal Kajian	21
2.1	Kategori Model Penyeliaan	49
2.2	Model Adaptasi Penyeliaan Dalam Latihan Kaunselor	59
3.1	Reka Bentuk Kajian	80

SENARAI SINGKATAN

FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
FPG	Falsafah Pendidikan Guru
GBKSR	Guru Bimbingan dan Kaunseling Sekolah Rendah
GBKSM	Guru Bimbingan dan Kaunseling Sekolah Menengah
IPG	Institut Pendidikan Guru
BPG	Bahagian Pendidikan Guru
PR1/BK	Penilaian Praktikum Bimbingan dan Kaunseling (1)
PR2/BK	Penilaian Praktikum Bimbingan dan Kaunseling (2)
KPLI	Kursus Perguruan Lepas Ijazah
SAS	<i>System Approach To Supervision</i>
LKM	Lembaga Kaunselor Malaysia
CACREP	<i>Council For The Accreditation Of Counselling and Related Educational Programe</i>
ACES	<i>Assocation For Counsellor Education and Supervision</i>
APA	American Psychological Association
IPKtP	Inventori Penilaian Kaunselor Terhadap Penyelia
UPM	Universiti Putra Malaysia
B&K	Bimbingan dan Kaunseling
GP	Guru Pelatih
BPPDP	Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan
ASICT	Model Adaptasi Penyeliaan
TPPP	Tatacara Pengurusan dan Penstrukturan Penyeliaan Praktikum
SPP	Sebelum Penyeliaan
SMP	Semasa Penyeliaan
SLP	Selepas Penyeliaan

PKP	Penstrukturan dan Kontrak Penyeliaan
ORK	Orientasi Konteksual
PKL	Penyeliaan Klinikal
PPT	Penyeliaan Pentadbiran
PPR	Penyeliaan Program
PKB	Penyeliaan Kemahiran Bimbingan di dalam Kelas
PSL	Penyeliaan Secara Langsung
PST	Penyeliaan Secara Bertulis
PSR	Penyeliaan Menggunakan Rakaman
PLR	Penyeliaan Secara Langsung dan Rakaman
AMD	Amalan Mendidik
AKS	Amalan Sebagai Kaunselor
AMN	Amalan Menilai
ABR	Amalan Berunding
AML	Amalan Pemodelan
AMG	Amalan Mengarah
PNL	Penilaian
KTP	Kontrak Penutup
PKS	Proses Kaunseling
ATK	Aplikasi Teori Kaunseling
KKS	Kemahiran Kaunseling
BRA	Buku Rekod Aktiviti dan Jurnal
SSF	Sistem Fail
PKB	Pengurusan Keceriaan Bilik Bimbingan dan Kaunseling
PPK	Promosi Perkhidmatan Kaunseling
KKK	Program Keibubapaan
KKJ	Program Pendidikan Kerja Kerjaya
KGR	Kemahiran Generik

RAJ	Rekod Aktiviti dan Jurnal
VFO	Verbatim dan Folio
MPG	Memberi Peneguhan
MNG	Menegur dan Memberi Cadangan
MMC	Memberi Contoh
MIG	Memberi Ingatan
MMB	Memberi Maklumbalas Untuk Meningkatkan Kemahiran
MHB	Membantu Menghadapi Kebimbangan
FMS	Formatif dan Sumatif
PNT	Penamatan
KCN	Kemahiran Mencatat Nota
KHP	Kemahiran Menghadapi Peperiksaan
MMH	Membina Hubungan
MNM	Meneroka Masalah
MPM	Mengenalpasti Masalah
MGT	Mengambil Tindakan
KRF	Kemahiran Refleksi
KMY	Kemahiran Menyoal
KMR	Kemahiran Merumus
RFI	Refleksi Isi
RFP	Refleksi Perasaan
PNT	Penamatan
PNL	Penilaian
SMF	Sumatif dan Formatif
MJR	Major
MNR	Minor

LAMPIRAN

		Muka Surat
A	Senarai Tugas GBKSR	307
B	Makluman Pada Partisipan Kajian	309
C	Surat Kelulusan Kajian Daripada BPDP	311
D	Borang Pencalonan Pensyarah Sebagai Partisipan Kajian	312
E	Surat Pengesahan Pencalonan Partisipan Kajian	314
F1	Protokol Temu bual Paritisan Primer	315
F2	Protokol Temu bual Partisipan sekunder	319
G	Transkrip Temu bual	321
H	Nota Pemerhatian	326
I	Nota Lapangan Lapangan	327
J	Borang Analisis Dokumen	328
K	Rajah Pokok Proses dan Amalan Penyeliaan Praktikum GBKSR	329
L	Rajah Pokok Proses Penyeliaan Praktikum GBKSR	330
M	Rajah Pokok Bentuk-bentuk Amalan Penyeliaan GBKSR	331